

Dolenjske Novice.

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je za celo leto 2 K., za pol leta 1 K. — Naročnino in dopise sprejema J. Krajec v Novem mestu.

Oznanila se plačujejo za enkrat 6, za dvakrat 9, za trikrat 12 helerjev od kvadratnega centimetra. Manjše kakor 10 □cm obsegajoče se ne sprejme.

Gospodarske stvari.

Letošnja zima in njen upliv na vinograde.

Letošnja zima bila je izvanredno ostra in dolga. Zato so pa tudi njene posledice izvanredne. V mnogih krajih pozebli niso le orehi, marveč tudi drugo sadno drevje. Pozeble so breskve, marelice, da še celo hruške in jabolane. Posebno žalostne posledice letošnje zime vidimo pa po vinogradih. V nizkih legah so trte jako močno pozeble, v višinah ne. Stare necepljene so razpokale v starem lesu, mlade cepljene, pozeble so v mladem lesu. Počrnela so jim na mladikah očesa, pozeble so pa tudi mladike same. Kaj čudno pri letošnjem pozebljenju še prav mladih cepljenih trt je pač to, da so jim pozebla najspodnejša, najnižja očesa, že pod snegom se nahajajoča očesa, izven snega ostala pa niso pozebla. Še bolj čudna prikazen pri letošnji pozebi še prav mladih cepljenih trt je pa ta, da so pozeble podlage same, ne pa evropski del trte. Tako pozeble so večinoma šele v lanskem in predlanskem letu zasajene ali zagrubane cepljene trte. Že celo velja to o trtah, cepljenih na rupestris podlago. Tako pozeble trte so v evropskem delu večinoma nepozeble, pozeble so pa tikoma pod požlahtnitvijo, in naj si bodi, da so bile čez zimo z zemljo zasute. Vse te prikazni nizkega pozebljenja spričujejo, da je bil pač vzrok pozebljenja sledeči: Ko so bile v februarju trte zametene, pričelo je deževati. Dežnica in snežnica, stekla sta se dol k zemlji, katera je pa zmrznena bila in tam spremenila se je s snegom vred v led, kateri je trte dlje časa obdajal. V ledu so pa trte seveda morale pozebsti. Sicer je pa ravno po letošnji zimi dognano, da je rupestris podlaga, bodi-si že metalika ali pa montikola, za naše podnebne razmere preobčutljiva.

Zanimivo je zvedeti, katere na ameriške podlage cepljene evropske vrste so najmanj pozeble. V tem oziru podaja vinograd grmske kmetijske šole v Cerovcih pri Smolinivasi najboljše podatke. Tam se kaže, da nista zelenika

in laški rizling čisto nič pozebla, žametasta črnina pa le prav malo. V ravno tem vinogradu se skazujejo tudi španjol in beli burgundec proti zimi le prav malo občutljivi sorti. Zal in zopet žal, da se je pa kraljevina kaj občutljivo pokazala, kajti ona je grdo pozebla. In to ne ravno v nizki legi, ampak že precej v višini. Kaj občutljivi ste tudi modra frankinja in portugalka. Ker novi cepljeni vinogradi že kar strašansko dosti stanejo, kazalo bode pač, gledé izvolitve sort pri cepljenju se tistih držati, katere so letošnji zimi dobro kljubovale. Cepiti bode toraj kazalo zeleniko (dasiravno so ji nekateri strokovnjaki jako neprijazni) žametasto črnino, italjanski rizling. Sicer treba pa vedeti, da je letošnja zima tudi po družih vinorodnih deželah tako nemilo gospodarila kakor pri nas ali pa še veliko hujše. Tako je čitati po časnikih prežalostna poročila iz Italije, posebno pa iz južnih Tirol, da so tam trte večinoma vse mrtve. Močno tožijo o pozebi tudi po Ogerskem, Nižjeavstrijskem in Štajerskem.

Vpraša se tedaj, kaj početi s cepljenimi trtami, katere so do tal, toraj do ameriške podlage pozeble? Take trte kaže koncem maja odkopati, da zaženejo iz tal iz zemlje, in tako nastale pognanke oziroma mladike treba prihodnje leto nizko pri tleh cepiti. Najboljše bode pač pozeble trte odkopati, njih iz tal zagnane pognanke letos pri miru pustiti, drugo leto na palce (čepe) rezati, in na palcih nastale pognanke prav nizko pri tleh na zeleno cepiti.

Zatirajmo srake in srakoperje!

Korist, katero nam delajo ptice-pevke po naših vrtovih, po naših njivah in travnikih, po gozdih i. t. d. je nepopisno velika. Povsod, kjer se naselijo te živalice, povsod stikajo ves ljubi dan po drevju in po travi in zatirajo vsakovrsten mrčes. Neštete množine škodljivih žuželk se na ta način pokončajo, kar je neizmerne važnosti za kmetijstvo.

Ptice-pevke nas razveseljujejo pa tudi s svojim ljubim petjem, ki vpliva zelo blagodejno

na počut slehernega človeka, oživlja na ta način našo naravo in povečujejo njeno veličastvo.

Žalibog, da imajo tudi ti drobni ptički mnogo sovražnikov med seboj, katerim se pridruži v svoji nepreudarnosti in hudobnosti češče tudi človek sam. Tako gre vsako leto veliko ptičev po zlu — na veliko škodo kmetijstva.

Med krute zatiralce drobnih ptičev spadajo tudi srake in srakoperji. Te živali preganjajo tako neusmiljeno koristne ptičke, da ne zaslužijo nobene milosti. Koder gnjezdi ta svojat, tam nimajo ptice-pevke nobenega miru, ker niso varne s svojimi mladiči pred požrešnostjo in krvoločnostjo teh roparjev. Posebno mladiči po gnjezdih so v vedni nevarnosti pred drznimi napadi. Le premnogo gnjezd naših koristnih ptičkov se na ta način leto za letom uniči in prav nič čudnega ni, ako se krči število drobnih ptičkov povsod tam, kjer se mirno trpi počenjanje požrešnih srak in predrznih srakoperjev. Srake škodujejo najbolj s tem, da razdirajo gnjezda, da plenijo jajca in davijo mladiče koristnih ptičev, in ravno tako nam škodujejo srakoperji, zlasti veliki srakoper in navadni rujav srakoper. Ta pretakne v svoji okolici vsak grm in kjer dobi kako gnjezdo, pokonča v svoji krvoločnosti mladiča za mladičem. Sraka pa tudi starim ne prizanaša, ampak jih zalezuje, kjer koli in kadar koli je mogoče, in ravno tako dela tudi veliki srakoper, katerega poznamo po sivi barvi ter črno in belo pasastih perutnicah. Mladi ptički trpijo seveda največ pred temi roparji, zlasti takrat, ko se izpeljejo iz gnjezda in ko še ne znajo dobro letati.

S takimi roparji ne smemo imeti zaradi tega prav nobenega usmiljenja, kajti tista korist, katero imamo od srak in srakoperjev, da nam zatirajo škodljive mrčese, je veliko manjša kakor je škoda, katero nam delajo s tem, da davijo mladiče in preženo s svojim ropanjem koristne ptice iz naše okolice. Take roparske ptice je treba zatirati in čim več jih pobijemo, tem večjo korist bomo imeli na polju in po sadnem drevju.

Srake in srakoperje zatiramo še najlaže, ako jim razdiramo gnjezda in jih pobijemo. S puško se pride sraki težko do živega, ker je zelo plašna in premetena; zalezovati jih kaže zvečer t. j. v mraku, ko se odpravlja spat. V tem času jih je dobiti še najlaže na strel.

Kajenje, sredstvo zoper spomladanske mrazove.

Društvo za varstvo avstrijskega vinstva je izdalo za vinorodne kraje na Nižjeavstrijskem naslednji oklic:

Na podlagi lanskihkušenj je društvo sklenilo pozvati vse vinogradnike v vinorodnih krajih, naj določijo kurišča, da se bodo mogli vinogradi s skupnim delovanjem obvarovati pred nevarnim sovražnikom, namreč pred spomladanskim mrazom.

Skušnje, ki so se s kajenjem dosedaj dosegle in ki se vsem vinogradnikom priporočajo, obstoje v naslednjem:

1.) V vsaki vinorodni občini naj se določi kurišča, kakor sklene odbor. Vsi to zadevni stroški naj se izplačajo iz obč. blagajne ter naj se, če je treba pozneje poravnajo z obč. dokladami.

2.) Namen kajenju je, da se z njim prepreči, da se ozračje ne ohladi tako, da bi trtni pognanki zmrznili. Vse trte ne zmrznejo pri enaki toploti, marveč je to odvisno od vrste trt, od kraja od starosti i. t. d. Vendar zado- stuje, če je toplota le malo pod 0 (ničlo).

3.) S kajenjem se hoče doseči, da se v zrak vzdigne kolikor mogoče veliko pare, ki zmrznjenje najbolj zabranjuje. Radi tega naj se kadi z vlažnimi tvarinami, n. pr. z vlažno steljo, z mahom, z gnojem, s trtnimi odpadki, s čre- slom i. t. d. Smola, katran, i. t. d. stane preveč.

Priporoča se, naj se najprej iz trtnih ali enakih odpadkov napravi kolobar, in v ta kolobar naj se namečejo tvarine, za kurjavo določene. Kolobar se zažge s slamo ali petrolejem, da se hitreje vname.

4.) Neobhodno potrebno pa je, da se to kajenje izvršuje sporazumno, kajti le na ta način se doseže dober uspeh.

5.) Veliki ognji naj se napravijo na vseh zato pripravnih krajih v vinogradu, kajti čim več jih je, tem bolje je. Z majhnimi ognji se ne doseže zaželeni uspeh.

6.) Da se ve ravnati, kdaj preti nevarnost, naj se v kakem mrazu izpostavljenem vinogradu postavi toplomer približno $\frac{1}{2}$ m nad zemljo. So pa tudi posebne priprave, ki z neko gotovostjo že na predvečer naznanjajo nastop mraza. Toplo- mer naj opazuje le dobro izšolana oseba.

7.) Zažgati se mora, kakor hitro toplomer kaže med $+1^{\circ}$ in 0° , in če še vedno pada, posebno pa če je jasno in tiho vreme. Kajenje se mora nadaljevati do sončnega vzhoda. Če se med kajenjem preoblači ali če postane ve- trovno in kaže, da mraza ne bode, naj se ogenj uduši, da se kuriva ne žge po nepotrebnem.

8.) Kajenje naj se ne izvršuje samo v nižavah marveč tudi v visokih legah, ker se potem dim vleže v nižine ter tako najbrž vsled prenasičenja z vlago zabranjuje zmrznjenje.

9. Vse, kar je za kajenje potrebno, naj se preskrbi pravočasno, da je pri rokah, kadar

se potrebuje, kajti le majhna zamuda zamore imeti zle posledice.

Vinogradniki!

Boriti se moramo z mnogimi trtnimi škodljivci in z drugimi uimami in v nekaterih vinorodnih krajih na Dolenjskem tudi s spomladanskimi mrazovi. Združite se torej ter preskrbite, da preženete tudi to uimo po nasvetih, kakoršni so tu navedeni in ki so se na Nižjeavstrijskem dobro obnesli.

Društvo za varstvo avstrijskega vinstva v Kremsu podaja na zahtevo še posebna, natančnejša pojasnila ter sprejema naročila in oddaja posebne za to napravljene toplomere po znižani ceni 6 K za komad.

Poleg tega važnega opomina se vinogradniki opozarjajo, naj že sedaj, to je v prvi polovici maja izvrše, tudi neobhodno potrebno žvepljanje. „Slovenec.“

Politični pregled.

V državnem zboru delo napreduje prav počasi in je videti le malo sadu. Zbornica je sprejela načrt zakona, ki prepoveduje ali vsaj omejuje prodajanje umetnega surovega masla, katero je često zdravju škodljivo. — Vlada je hotela predložiti za odvetnike nov tarif, pa le-ti so se hitro in z vso odločnostjo postavili vladi po robu in zato ostane stvar pokopana. — Čehi se zelo potegujejo za to, da bi vlada nekatere reke na Češkem uravnala, da bi bilo po njih mogoče voziti tudi z večjimi ladjami, ter posamne reke med seboj zvezala s prekopi. Gotovo bo to v kupčijskem oziru velikega pomena za Češko in sosednje dežele. Zato pa Nemci precej zelo nagajajo pri tej stvari in hočejo tudi oni imeti kaj zase. — Za nas Slovence je bil pomemben 1. majnik v državnem zboru. Zgodilo se je namreč, da so nekateri slovenski poslanci zoper svojega tovariša-poslanca poklicali na zoper pomoč — Vsenemce! Stvar je ta-le: Dr. Suštersič je iz svojega žepa dal 2000 K v ta namen, da je zamogla „Gospodarska zveza“ svojim članom neko umetno gnojilo ceneje prodajati. Njegovi nasprotniki očitali so mu po domačih listih nečisto ravnanje radi tega in ga dovolj grdo psovali. O tej stvari zvedel je vsenemški poslanec Stein, ki slovenskega razume toliko ko kak Kitajec. Kako je zvedel se ne ve, a zvedel je in to dr. Suštersiču v zbornici očital ter mu nadeval razne ne ravno lepe priimke. Dr. Suštersič je zahteval, da zbornica onega poslanca pokara. A zbornica ga ni pokarala, ob enem pa priznala, da se ne dvomi o osebni poštenosti dr. Suštersiča. Proti dr. Suštersiču so glasovali vsi Vsenemci, ki so si ta dan ve-

selja meli roke, ko so videli, da se je razljučena strast domačega razpora pokazala tudi med slovenskimi poslanci na Dunaju. Z največjim veseljem so šli v boj proti dr. Suštersiču z njegovimi slovenskimi nasprotniki. So lahko veseli naše abotnosti: da se dobe ljudje, ki na škodo celega naroda domače stvari vlačijo na dan pred zbornico, ki Slovanom itak ni prijazna. Kjer se prepirata dva Slovenca, ima Nемец dobiček. To stori zaslepljena strast in pa brezmejno sovraštvo do katoliških načel in do oseb, ki ta načela branijo pogumno.

Na Ogrskem se prav pridno pripravljajo za volitve, ki se imajo v kratkem izvršiti. Ministerski predsednik je obljubil, da bo volivcem pustil proste roke; na Ogrskem se namreč včasih volitve „delajo“ če treba tudi s puško in bajonetom.

Na Bolgarskem praznovali so 25letnico, odkar se je vzdignil narod. Ta vstaja l. 1876. je prinesla namreč Bolgarom silo zaželjeno svobodo in osvobojenje iz krute turške nadoblasti. Knez Ferdinand je imel pri tej priliki navdušen govor, v katerem je želel bolgarskemu narodu še nadaljno osvobojenje.

Nemškemu cesarju spuntali so se nekateri ministri in so šli. Dobil je že druge. — Nemškega državnega zbora poslanci do sedaj niso imeli poslaniških plač kakor pri nas. A sedaj jih hočejo tudi tam uvesti, cesar pa ni zadovoljen s tem. Zamerili so se mu poslanci, ker mu nočejo privoliti denarja za neke vodne prekope.

Francozi bodo skoraj gotovo imeli vojsko v Afriki v pokrajini Maroko. Tamošnji sultan na skrivnem nagaja Francozom in podpira njih sovražnike. Zato nameravajo Francozi začeti vojsko.

V Spaniji prično se 19. maja volitve. Da bodo viharne, kaže to, da mora biti za iste dni pripravljeno vse vojaštvo. Že sedaj je po mnogih krajih tekla kri.

Buri so Angleže dvakrat spet prav pošteno nabili, jim odvzeli veliko orožja in smodnika ter živeža. Angleži si ne vedo nič več pomagati, ker pomanjkovati jim je začelo tudi denarja. Saj so si s krivično vojsko nakopali silno veliko dolga. Burov pa je še vedno 24.000 pripravljenih za boj.

Piše se nam:

Iz obrtnih krogov. Cenjeni gospod urednik! Dovolite tudi meni enkrat skromen prostorček v Dol. Novicah, da se med tolikimi važnimi kmetijskimi vprašanji in podučljivimi navodili, tudi enkrat nekoliko razpravlja o obrtniškem vprašanju. Povod temu, da sem prijel v okorno svojo roko pero, ter da želim pisati nekoliko vrstic, je „Obrtne zadrage“ občni zbor,

kateri se vrši 19. maja v nedeljo popoldne. Za gotovo vem že naprej, da bode udeležba zelo pičla. Kajti večina se niti ne zaveda, kako važne so obrtne zadruge in njih volitve. Ker je tu izobčeno vsako strankarstvo, in za isto ne sme biti v društvu prostora, in ker se gre le za obrtno-gospodarske interese. Vsakega je dolžnost, da se potruži omenjeni dan priti k zkorovanju. Tam naj pove, kar misli da bi bilo v korist obrti in kaj isti v škodo. Slišal bode tudi poročilo kaj se je dosedaj storilo pri obrtni zadrugi. Veseliti se pač posebno ne more delovanja, ker se je tako malo storilo. Krivde je seveda največ na odboru, ki ne goji med seboj sloge in delavnosti; načelništvo kakor posamezni odbornik ne more vsega storiti, treba je zato resnih mož, katerim je res občni blagor pri srcu. Sliši se, da so v odboru nekateri taki, ki so se jako malo zanimali, nekaterih sploh blizo ni bilo, potem ni čudno, ako se sliši marsikatera občutljiva za cel odbor. Da se stvar nekoliko zboljša če že ne temeljito, treba da se vdeležite zborovanja, da spravimo v odbor može, kateri so sposobni in imajo veselje do dela. Spremembe se imajo izvršiti v načelstvu, ne vem iz kakih vzrokov, in med odborniki, namestniki, po pravilih „Obrtne zadruge“.

Kakor sem že preje omenil se ne gre tu za strankarstvo pač za občno korist obrtnikov, da delujemo z združenimi močmi, vsi za enega in eden za vse. Ako obrtnik resno prevdari položaj, vidi, da je mogoče rešiti že itak propalo obrt pogina le potom splošne organizacije po zadrugah, da se v združenih močeh zoperstavimo svojim nasprotnikom velekapitalistom in njih načelom, ali raznim nepravilnostim, ki so odobrene potom zakona, ali zlorabi istega, kjer je pomankljiv. Vlada se trudi malo obrt povzdigniti, ali velekapital je zastavlja pot, ker hoče popolno vničiti malo obrt, ter po načinu veleindustrijalne Amerike vpeljati industrijo. Kakor navadno močnejši premaga šibkejšega, tako tudi tukaj. Radi tega je vlada podpirala združenje malih obrtnikov v obrtne zadruge, da bi z združenimi močmi delali v prosep obrtnije, in se stem ubranili pogina, ki nam preti od veleindustrije. Nikakor pa ni dovolj, da se osnuje obrtna zadruga samo zato da nosi ime, ampak zadruga mora delovati kar je mogoče v najširšem delokrogu v korist obrtniji in njenim članom. To je zadnje sredstvo, da si pomagamo do blagostanja in povzdignemo obrt; ako se to izjalovi, potem je vlada primorana skušati industrijo povzdigniti na drug način, da prepusti velekapitalistom celo obrt in jih podpira; kaj enakega ji ne bode mogel nikdo zameriti, ako je prav nam zavdan stem smrten udarec, ker bomo sami krivi. Srečni kraji se smatrajo zdaj le tam, koder je veliko industrije, to je pa mogoče doseči takoj z velikim kapitalom, ali polagoma potom zadrug. Da se kaj enakega ne zgodi, pozivljam svoje somišljenike da je zadnji čas, da se začnemo gibati, da ne bode prepozno.

Poglejte druge stanove, kako je vsak stan tesno zvezan med saboj, kako si s tem pomagajo in dosežejo kar žele, uradnikom se je zdatno zboljšala plača, učiteljem isto, častniki pridejo vsaki čas na vrsto, zadnji čas so dosegli advokatje kar so hoteli, tem bodejo sledili še razni drugi stanovi. Mi obrtniki smemo privoščiti tem stanovom priboljška, ker smo malenkosti tudi mi deležni, to se ne da tajiti. Na vsak način pa moramo gledati, da se tudi naš položaj nekoliko vsaj olajša, pri tem nas ne bodejo drugi stanovi prezirali, ampak ker se gre za pravično

stvar, gotovo podpirali. Da pa to dosežemo, se moramo izogibati strankarskih bojev, ti boji nam največ škodujejo.

Organizujemo se sami, le na lastne moči se smemo zanesti, ker te so najbolj gotove. Ako tako storimo, imamo dvojno dobro: prvič sami sebi pomagamo, drugič pa strankarstvo kolikor toliko zmanjšamo. Kar privoščimo drugim stanovom, to moramo v prvi vrsti privoščiti samim sebi, organizacija je nam bolj potrebna nego drugim stanovom. Strast zavisti naj izgine med nami, ljubezen in vzajemnost z zaupnostjo naj bode nam od sedaj naše vodilo, ako hočemo kaj doseči. Da imate res resno voljo samim sebi pomagati, da se neznosni položaj zboljša, pokažite s tem, da se v obilnem številu vdeležite zborovanja obrtne zadruge. Dolžnost je vsakega, da deluje na to, da pridejo vsi obrtniki tusodnega okraja na zborovanje, da stem pokažemo, da s tem pokažemo, da se zavedamo svojih pravic. Z geslom: V edinosti je moč! Na svidenje!

Obrtnik.

Dostavek uredništva. Pri vsaki stvari treba malo — potrpljenja in nobeno drevo ne pade na prvi mah. Tudi tusodna obrtna zadruga in nje delovanje naj se presoja iz tega stališča, ker še ni kdove kako stara. Da se je pa v kljub temu storilo vendar le nekaj, treba pač pripoznati. Človeške pomankljivosti pa dobite povsod, g. dopisnik. Delavnosti kaj pa da treba precej več! Prav pravite tudi, da nikar strankarstva v gospodarsko organizacijo, sicer se razbije. Ali vendar, kdo nam bo branil v tej organizaciji nasloniti se na ono stranko, katere program in dosedanje delovanje nam daje poroštvo, da nam pomaga prepotrebno organizacijo začeti, nadaljevati, spopolniti. Bolj še ko pred strankarstvom trebalo bi pri zadrugi organizaciji svariti pred osebnostimi. Naj občna korist nikar ne trpi radi osebnosti, toliko se bomo vendar znali zatajiti. — Sicer pa vsak čas radi odpremo predale našega lista dopisom kakor je Vaš, in sploh dopisom iz obrtnih krogov.

Domače vesti.

(Novi grobovi.) Dne 1. majnika umrla je v Novem mestu Ana Rems, soproga pisarn. pomočnika pri c. kr. okr. sodišču, Jakoba Rems, dne 4. t. m., pa Marija Brodar, svakinja tukajšnjega posestnika in nadporočnika meščanske garde Leopolda Kopača. — 11. t. m. umrl je občeznani in marljivi gospodar Jože Bevc, posestnik iz Kija pri Št. Petru. Velika skrb in neumoren trud izkopal ma je prezgodnji grob. Poleg žene zapustil je devet mladoletnih otrok. N. v. m. p.!

(Namestništveni svetnik vitez Friderik Schwarz.) 7. maja ob 2. pop. sta se pod sv. Križem pri Trstu srečala dva tovorna vlaka. Vitez Schwarz, ki je bil takrat s komisijo na železnici, je pač opazil vlak, ki je prihajal iz Trsta, ni pa opazil onega, ki je prihajal iz Nabrežine. Tako ga je nabrežinski vlak zajel, vrgel ob zadnji voz tržaškega vlaka ter strašno poškodoval. Prepeljali so ga na pol živega v Trst, kjer ga je na brzobjavno zahtevo že čakal duhovnik, ki mu je podelil sv. zakramente. Umril je ob 7. uri zvečer. Rajni je bil svoje dni okrajni glavar v Noyem mestu.

(Imenovanje.) Anton Sajz, c. in k. vrhovni mojster v pomorskem arzenalu v Pulju, rojen v Mirni peči, bil je imenovan 1. t. m. za c. in kr. uradnika (Werkführer) ravno tam.

(Dar.) Blag. g. profesor dr. Rudolf Ager poklonil je novomeški dijaški kuhinji 30 kron, v zahvalo dijaku, ki so ob pogrebu njegove rajne gospe darovali vence in se sicer mnogo trudili ob tej priliki.

(Cerkveni letopis.) Prva procesija za sv. leto v naši mestni župniji pojde 19. t. m. v nedeljo pop. ob 1/2 3 v kap. cerkev, od tam v samostansko cerkev, k kapelici Božjega groba in v Šmihel, koder bodo litanije. — 12. t. m. se je končal sv. misijon v Trebnjem, vodili so ga očetje frančiškani, isto nedeljo se je pričel v Semiču, vodijo ga očetje jezuitje.

(Za romarje na Zaplaz.) Binkoštni ponedeljek imeli bodo tu romarji tudi rano sv. mašo ob 6. uri in pozno ob 10. uri zjutraj. Letos spet pride na romarski shod na Zaplaz čast. g. dr. Jos. Marinko iz Novega mesta. — V terek po Binkoštih pa pride sem več procesij, „Marijne družbe“ z duhovniki od Sv. Križa, Polšnika in od drugod.

(Naznanilo.) Obrtna nadaljevalna šola v Rudolfovem sklenu šolsko leto 1900/01 v četrtek, 23. maja t. l. ob šestih zvečer z razdelitvijo izpričeval. — O binkoštih, 25.—28. maja, bodo v gimnazijski risalnici razpostavljeni izdelki obrtnih učencev, da si jih ogledajo obrtniki in kdor se sploh briga za napredek obrtnega šolstva.

C. kr. gimn. ravnateljstvo kot vodstvo obrtne nadaljevalne šole.

V Rudolfovem 15. maja 1901.

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu aprilu 1901 je 211 strank vložilo 63.923 K 44 h, 185 strank vzdignilo 72.547 K 48 h torej manj vložilo 9624 K 04 h. 19 strankam se je izplačalo posojil 15.120 K. Stanje vlog 1,669.281 K 45 h. Denarni promet 255.377 K 54 h.

(Vabilo) na CXXIV. odborov sejo „Slovenske Matice“ v Ljubljani, v ponedeljek dne 13. maja 1901. ob petih popoldne v društveni pisarni. Spored: 1.) Naznanila predsedništva, 2.) Potrditev zapisnika o CXXIII odborovi seji, 3.) Poročilo o računih za l. 1900, 4.) Poročilo o pripravah za redni občni zbor, 5.) Tajnikovo poročilo, 6.) Eventualija.

V Ljubljani dne 1. maja 1901.

Fr. Levec, predsednik.

(V bolnišnico Usmilj. bratov v Kandiji) pri Novem mestu se je sprejelo meseca aprila 137 bolnikov, koncem marca jih je ostalo 70, skupaj 207. Od teh jih je ostalo 90, zboljšalo 32, nezdravljeni bili so 3. Umrlo jih je 5. V oskrbovanji ostalo jih je 77. Oskrbovalnih dni se je nabralo tekom preteklega meseca 2321.

(Občinski uradi pozor!) V založništvu J. Krajčeve tiskarne v Rudolfovem se bodo vsled mnogih zahtev novega domovinskega zakona napravile sledeče tiskovine: 1. Prošnje za vsprejem v domovinsko zvezo. 2. Rešitev prošnje za vsprejem v domovinsko zvezo. 3. Potrdilo o istinitem prejemu prošnje. 4. Obvestilo stranke o priznanji ali o odreku domovinske pravice. 5. Potrdilo o rešitvi prošnje za vsprejem. 6. Zaznam o v občini bivajočih občinskih članih. 7. Zaznam o v občini pristojnih občinskih članih. 8. Zaznam o v občino došlih občinskih članih. — P. n. občinski uradi se s tem vabijo, da si te za nje jako važne tiskovine, katere so v slovenskem in nemškem jeziku natisnene, kakor le mogoče hitro pri tej tiskarni naroče, da se lahko množino tiskovin določi.

(Občinskim uradom v vednost.) Ker je v smislu § 3 postave z dne 5. decembra 1896. leta, drž. zak. števil. 222 tudi domovinska občina opravičena

zahteva za vsprejem občanov, kateri uže skozi 10 let v kakej drugi občini bivajo dotični občini staviti, opozarjajo se slavni občinski uradi na v današnjem listu spredaj omenjene tiskovine katere je dobiti v lastni tiskarni.

(Ustanovni shod vinarske zadruge v Novem mestu) ki je bil sklican na dan 1. maja, se ni dovršil, ampak se je moral pretrgati zaradi nesporazumljenja, ki je nastalo med udeležniki pred volitvami. Pravila so se sprejela in to je glavna reč. Osnovni odbor bo v kratkem — če mogoče še tekom meseca junija — sklical nov občni zbor, da se nadaljuje vspešni ustanovni shod.

(Pozor!) P. n. posestniki vinogradov na Trški gori pri Novem mestu, opozarjajo se prijazno na to, da jih bode prav v kratkem obiskal mož z nabiralno polo, nabiraje doneske za nakup smodnika in plačilo strelcev katera streljata proti teči pri cerkvi na Trški gori in na Cavzarjevem vrhu. Deželna kmetijska šola na Grmu kupila je sicer že letos 25 kg. smodnika, ker pa to za vse tri strelne postaje, na Trški gori, na Cavzarjevem vrhu ter v Cerovcih pri Smolinivasi nikakor ne bode zadostovalo, je prispevanje vseh posestnikov vinogradov potrebno.

(Iz Toplice) prejeli smo dopis, po katerem posnamemo, da je tam že dokaj bolnikov, ki so si prišli iskat zdravja v to kopel, ki je že tisočim in tisočim pripomogla k ljubemu zdravju. Upati je, da se bo število še zdatno pomnožilo. Kopališčna naprava predrugačila se je v toliko, da se bazeni dvakrat na dan izpraznijo, očistijo in z nova napolnijo z zdravilno vodo. S tem je odpravljen nedostatek, nad katerim se je marsikdo v prejšnjih letih po pravici izpodbiral. Tudi drugi prostori so se prenovili. Kopališče je za več let v najem vzel g. Adolf Tambornino, ki se trudi vsestransko postreči bolnikom in gostom. Cene niti v kopeli niti v restavraciji niso velike.*) 11. majnika prišel je kopališče pogledat knez Karol Auersperg s kneginjo, otroci in spremstvom, visoki gostje ogledali so si vse natanko in se na to vrnili v Sotesko.

(Cesta) iz Straže na Toplice se bo preložila od Romanje vasi naprej tako, da bo odpadel veliki klanec v Gradišću. Šla bo nova že zaznamovana cesta dokaj časa prav ob desnem bregu Krke v isti višini nekako kakor cesta na Dvor-Žužemberk ob levem bregu Krke.

(Nasledki pijanosti.) Dne 5. t. m. v nedeljo popoldne popivala sta dva zakonska v župniji Soteska v gostilni. Najprej imela je dosti žena in vsa vinjena gre domu ter se vleže spat. Kmalu prirogovili za njo mož še bolj nadelan. Silna jeza ga obide, ko najde hišna vrata zaprta. Po dolgem klicanju in razbijanju izbudi se žena, pa mu nekaj časa še noče iti odpret iz same hudomušnosti. Slednjič se vzdigne in spusti moža v hišo. A ta se spravi sedaj nad ženo in jo je z nekim orodjem tako razmesaril, da je bilo, ko pride poklicani g. župnik, blizu 1 meter njenih črev iz telesa. Mož se je dal žandarjem voljno v roke; trezen je spoznal svoje grozodejstvo in je obžaloval. Žena, katera je trpela hude muke, je umrla. Trije nepreskrbljeni otroci so torej radi pijančevanja svojih roditeljev pahneni v nesrečo.

(Pasja steklina.) Vedno bolj množe se slučajji o tej nevarni pasji bolezni in vendar kljub vsem opominom in podukom postajajo zadnji čas ti slučajji

*) Opozarjamo na današnji inserat. Op. uredn.

tudi v našem okraju vedno pogostejši. — Tako je ta nevarna bolezen povzročila pred kratkim v Škocijanu in v Beli Cerkvi velik strah, kajti 5 oseb bilo je nje žalostna žrtev. — 9. t. m. opazila se je okoli Rake neka velika, mršava, temnosiva in črnoprogasta stekline sumljiva psica. Začeli so jo preganjati, toda ubežala je proti Škocijanu, kjer je napala razum več psov tudi tri osebe. Od tam bežala je skozi vasi, spadajočim k občini Bela Cerkev, ter tam na Dobravi napala konjederca ki je bil ravno na dvorišču, dalje v Vinjem vrhu nekega mladega hlapca. Tega prijela je najprej za nogo, a potem ga vgriznila še v lice. Reveža odpeljali so takoj v bolnišnico v Kandijo, kjer so mu rano izžgali, od tam v dotični zavod na Dunaj, kamor so tudi ostale ogriznjene osebe pripeljali. — Ker se ne more natanko določiti, koliko psov je bilo tudi razven ljudi vgriznenih, odredil je naš vrli živinozdravnik g. dr. Skale, ki je takoj prihitel na kraj nesreče, da se vsi psi tamošnjih lastnikov ugonobe; gospod župnik, četudi se je nerad ločil od psa, dal je prvi dober vzgled in za njim sledili so drugi vaščani. V tem okraju in v istem času poginila je tudi neka kobila, o kateri pravijo eni, da je morala biti že preje vgriznjena od steklega psa, drugi so zopet mnenja, da vsled slabega ravnanja. Steklo psico ustrelil je končno konjederski hlapec še isti dan. Bila je baje last nekega cigana. Tudi v Marinči vasi občina Zagradec ustrelili so iste dni nekega priteplega psa, ki je bil stekline sumljiv. Človeka sicer ni napadel nobenega, menda pa nekaj psov, kar pa dosedaj še ni dognano. Lastniki, ki imate živino, da Vam pomaga Vašemu blagostanju in ki imate dobre zveste čuvaje, da branijo in čuvajo Vaša domovja, bodite usmiljeni z ubogo živino, kajti tudi ona trpi, tudi ona čuti bolečine, udarcev, in neusmiljeno ravnanje zlasti od strani brezvestnih poslov, pa tudi gospodarjev. Zlasti pa glejte na čuvaje svojih domov, dajte jim vode in hrane, in te nikdar prevroče, kajti skušnja nas uči, da skoraj vselej steče ravno tak pes, ki si išče hrane po drugih hišah, kjer nagloma poišče, kar dobi. Želeti je toraj, da se zanaprej na te opomine bolj ozira in pazi, kakor se je žali Bog doslej.

(Mati Božja Bistriška.) Kratek popis bistriške božje poti. Poleg hrvatske, po duhovni oblasti potrjene knjižice posnel P. Ladislav. — Tako je naslov knjižici, obsegajoči 51 strani, iz peresa dobro znanega in marljivega g. pisatelja. Knjižica bo dobro došla zlasti Podgorcem, ki radi obiskujejo znano Marijino Božjo pot. Dobiva se v Krajčevi tiskarni po 20 vinarjev.

(Današnji list) obsega dvanajst strani.

Darovi za novomeško dijaško kuhinjo.

Veleč. g. župn. Ig. Kutnar 10 K, gospa Kanz 5 K, dobrotniki iz mesta in Kandije za mesec maj 71 K 20 h, g. dr. Rud. Ager, c. kr. profesor ob priliki pogreba svoje soproge v zahvalo dijakom za vence etc. 30 K, veleč. g. kaplan Janez Kramar 5 K, veleč. g. župnik J. Babnik 20 K, veleč. g. župnik Stazinsky 6 K, veleč. g. župnik Ign. Ključevšek 10 K.

V Otočcah na grajščini gospic Margheri

je lep oves na prodaj.

Nemška detelja

rasteča v Bršlinu je na prodaj. Kje pove upravnistvo Dol. Novic. (153—1)

Oklic.

Firm. 47/1.
Gen. I.—15/10.

Objavlja se, da se je pri obstoječi tvrdki: „okraina posojilnica v Mokronogu, registrirana zadruga z neomejeno zavezo“ v tusodnem zadržnem registru izvršil izbris odstopivšega načelnika gospoda Jožefa Bohrmanna in vpis novoizvoljenega uga načelstva gospoda Alojzija Sabothy-ja, c. kr. nadoficijala v Mokronogu.

C. kr. okrožno sodišče v Rudolfovem oddelku I,
dne 25. aprila 1901.

Oklic.

Firm. 49/1.
Gen. I.—55/10.

Podpisana trgovska sodnja naznanja, da se je v zadržnem registru pri obstoječi tvrdki „hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico, reg. zadruga z neomejeno zavezo“ — „Spar- und Vorschussverein für Kandia und Umgebung, reg. Genossenschaft mit unbeschränkter Haftung“ izvršil vpis novoizvoljenih udov načelstva gpd. Alojzija Kreiner, župnik v Černošnicah in Ivan Jaklitsch, nadučitelj v Čermošnicah.

C. kr. okrožno sodišče v Rudolfovem oddelku I,
dne 1. maja 1901.

Oklic.

Firm. 54/1.
Gen. I.—89/2.

V tusodnem zadržnem registru se je izvršil vpis tvrtke „Hranilnica in posojilnica v Strugah registrirana zadruga z neomejeno zavezo“, ktera ima svoj sedež v Strugah, ter vpis dotičnih pravil z dne 24. marcija 1901, — nadalje vpis članov prvega načelstva gg.: Martin Kerin, župnik v Strugah, Andrej Hočevar, župan v Strugah, Jožef Babič, posestnik iz Potiskavca št. 5, Jernej Pogorelec, posestnik iz Podtabra št. 18, Josip Perkulj, posestnik iz Kolenčevasi št. 4. — Zadruga ima namen, razmere svojih članov v gmotnem oziru zboljšavati; zlasti spodbujati varčnost in s svojim zadržnim kreditom preskrbovati svojim udom v gospodarstvu potrebna denarna sredstva.

Ta namen dosega zadruga s tem, da a) sprejema in obrestuje hranilne vloge ter vloge v tekočem ručunu; b) si pridobiva nadaljna denarna sredstva, kolikor so za dosego zadržnega smotra potrebna, s svojim zadržnim kreditom; c) daje svojim članom posojila; d) oskrbuje svojim članom inkaso.

Redni občni zbor se sklicuje enkrat v letu in sicer do konca meseca maja in se razglašja njega dan, ura, kraj in dnevni red vsaj 8 dni prej po v uradni nabitom naznanilu in po razpisu v Ljubljani izhajajočem glasilu Gospodarske zveze „Narodni Gospodar“; če načelstvo odnosno nadzorstvo (§ 5) to kot potrebno ali umestno spozna, pa sme občni zbor razglasiti po svoji previdnosti še v drugih listih in po oklicu pred cerkvijo v Strugah.

Na isti način se vrše tudi vsa druga razglasila zadruga (§ 43) Načelstvo, ki obstoji iz načelnika in štirih odbornikov, ter se voli za eno leto, zastopa zadrugo z vsemi pravicami, katere mu določuje postava od 9. aprila 1873 in podpisuje v imenu zadruga na ta način, da se podpisata dva uga pod zadržno tvrtko ktera boji pisana ali s pečatnikom odtisnena.

C. kr. okrožna sodnja v Rudolfovem, odd. I,
dne 7. maja 1901.

Po dolgi mučni bolezn, previdena s sv. zakramenti, umrla je dne 1. majnika moja iskreno ljubljena soproga gospa

Ana Rems roj. Kalčič

v 24. letu svoje starosti. Njeno truplo položilo se je dne 3. majnika k večnemu počitku.

Zahvaljujem se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za milo sočutje in za obilo spremstvo k večnemu počitku. Posebno se še zahvaljujem sl. Dol. pevskemu društvu za mile žalostinke, katere je slavno-isto zapelo. Vsem prsrčna zahvala.

(152)

Jakob Rems.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze blazega sočutja o bolezni in smrti predrage in nepozabljive nam sestre, ozir. tete in svakinje gospodične

Marije Brodar

izrekamo tem potom preč. duhovščini ter vsem mnogobrojnim spremljevalcem drage pokojne k večnemu počitku, najiskrenejšo srčno zahvalo.

RUDOLFOVO, dne 10. maja 1901.

(147)

Žaljuči ostali.

ZAHVALA.

Podpisani postal sem predlansko jesen vsled prehlajenja tako hripav, da sem prišel skoraj ob ves glas in skozi 10 mesev nisem mogel razumljivo govoriti.

Iskal sem pomoči pri raznih zdravnikih, a nič ni pomagalo. Slednjič se lani meseca avgusta izročim gospodu Dr. Rud. Weibelnu, okrožnemu zdravniku v Toplicah v zdravljenje in temu se je posrečilo, da se mi je glas po šesttednem zdravljenju zopet povrnil, ter zdaj zopet zamorem glasno in umljivo govoriti.

Temu gospodu toraj tem potom javno izrekam svojo zahvalo za njegovo umno, vstrajno in prijazno ravnanje ter ga trpečemu občinstvu kot izvrstnega zdravnika toplo priporočam.

POLJANICE meseca maja 1901.

Franc Fink,
tes. mojster.

(150)

Oklic.

Vsled naročila c. kr. okrajnega sodišča v Rudolfovem dne 3. maja 1901 A 155/6/1 se pozivljejo upniki zapuščine dne 7. marca 1901 umrlega Franceta Jelenca, posestnika v Bršlinu, da svojo tirjatev do

30. maja 1901

ustmeno ali pismeno notarski pisarni podpisanega poverjenika oglašé in dokažejo, sicer ne bi mogel nič več tirjati, če ne bi imel zastave in če ne bi zadoštala zapuščina za plačilo napovedanih dolgov.

Rudolfovo dne 6. maja 1901.

Dr. Albin Poznik,
c. k. notar, sod. poverjenik.

Preklie.

Jaz, Jože Vidmar iz Češenc pri Mirni peči, prekličem in obžalujem vse razžaljivo govorjenje zoper g. Janeza Vintarja ter je smatram za laž. (137)

RAZGLAS.

Dne 18. maja 1901 ob 11. uri dopoldne vršila se bode v mestni pisarni

dražba

za oddajo pobiranja šotornine in prostornine

ob sejnih in tržnih dnevih v Rudolfovem za dōbo treh let, to je od 1. junija 1901 do 31. maja 1904.

Izključna cena je 4600 kron. — Dovoljene so tudi pismene ponudbe, vložene do 18. maja 1901 pred 11. uro, katerim pa mora biti priložena varščina 10% izključne cene v gotovini, hranilničnih knjižicah ali vrednostnih papirjih.

Dražbeni pogoji so v pogled v občinski pisarni.

Mestno županstvo Rudolfovo, dne 20. aprila 1901.

(125—2)

Župan Dr. Schegula m. p.

I.-Nr. 340/III.

Aufgebot.

Es wird zur allgemeinen Kenntniss gebracht, dass der Bergmann Anton Koncilja, wohnhaft zu Bismarck, Oststrasse 3, Sohn des Bergmannes Anton Koncilja und seiner Ehefrau Anna geborenen Golob, beide wohnhaft in Sela in Oesterreich und die Dienstmagd Anna Darowic, wohnhaft zu Bismarck in Westfalen und vordem in Oberstrascha, Tochter des Landwirthes Johann Darowic und seiner Ehefrau Anna geborenen Dular, beide wohnhaft in Oberstrascha in Oesterreich, die Ehe mit einander eingehen wollen. (142)

Die Bekanntmachung des Aufgebotes hat in der Gemeinde Bismarck in Westfalen und durch die Rudolfswerter Zeitung zu geschehen.

Bismarck in Westfalen, am 30. April 1901.

Der Standesbeamte. J. V.: Sühning.

K. Pr. Standesamt Bismarck i. W. — Kr. Gelsenkirchen.

Na prodaj suhe hruške,

kacih 150 mernikov, ima Jožef Žibert, vas Brezove št. 4., pošta Raka. — Kdor želi kupiti, naj se pismeno ali ustmeno oglasi pri lastniku. (108—3)

Kupim zdrave sode,

ki drže 1—3 vedre. (126—2)

Jos. Medved, Novo mesto.

Na račun se odda lepo posestvo,

pičle pol ure oddaljeno od železniške postaje Zatičine pri okrajni cesti, obstoječe iz gostilne mlina in žage tudi se pridene kar bi se potrebovalo njive; zahtevala se bode mala kaucija. Natančna pojasnila se dobe pri lastniku gospodu Ivanu Končina, veleposestniku v Gorenji vasi, pošta in postaja Zatičina. (149)

Nove cerkvene pesmi!

a) 36 obhajilnih, sv. R. Telesa, Srca Jezusa pesmi za mešan zbor, solo speve in orglje zložil Ign. Hladnik, op. 39, cena partituri in štiri glasovi 4 Krone, posamezni glasovi pa 40 vinarjev.

b) V četrti izdaji so izšle Marijne pesmi, op. 15, cena 1 Krona.

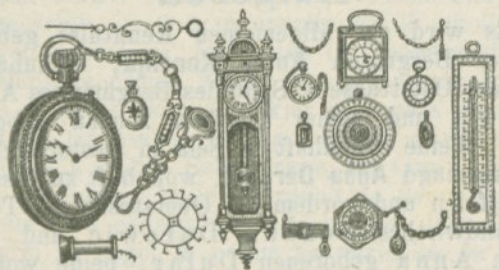
c) V drugi izdaji: Pange lingua in štiri himne za procesije, cena 50 vinarjev. Dobi se v Kat. buk. v Ljubljani in pri skladatelju v Novem mestu. (151—1)

Jernej Škerbinc iz Češče vasi

pošta Novo mesto bodem imel

svojo opekarno odprto

v torek po binkoštih t. j. 28. maja. Prodajal bodem opeko celo leto 1000 kosov po 25 kron na mestu, v Novo mestu postavljeni pa 32 kron. Ker je opeka skozi in skozi jako dobra, priporočujem se častitim odjemalcem v prav mnogobrojno naročitev. (148—1)

ALOJZIJ RAJEC,

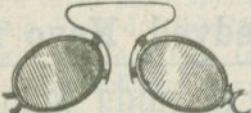
urar v Novem mestu

priporoča slavnemu p. n. občinstvu posebno častiti duhovščini ter gg. uradnikom svojo bogato zalogo najraznovrstnejših zlatih, srebrnih in nikelnastih ur in verižic, kakor tudi vsakovrstnih stenskih ur z nihalom, amerikalnskih budilnic itd.

Cenik žepnim uram:

Najfajnejše nikelnaste ure s ključem od gld.	2.30 do	5.—
„ „ „ remontoir „ „	2.35 „	5.50
„ srebrne „ s ključem „ „	3.— „	8.—
„ „ „ remontoir „ „	4.— „	9.—
„ iste „ z dvojnimi oklepom „ „	5.— „	20.—
„ zlate ure za dame „ „	13.— „	25.—
„ zlate ure za gospode „ „	25.— „	110.—
Amerikalnske budilke po gld. 1.50, fine garantirane po gld. 2.20.		

Nadalje priporoča svojo

optično zalogo

najboljše vrste svetovno znanih Rathenovstebel za oči, vsake vrste v jeklenem, nikelnastem in zlategem oklepu v vseh številkah (concav in convex). Zrakomerje in toplomerje, daljnoglede, povekševalna stekla (mikroskope) in razne druge optične stvari po jako nizki ceni.

Po optometričnem zdravniškem predpisu se vsako naročilo točno in vestno izvršuje.

Popravila izvršujem vestno, točno in po prav nizki ceni ter z jamstvom. — Stare žepne in stenske ure se lahko zamenjajo za nove proti primernemu doplačilu.

Poštna naročila se točno izvršujejo.

Slavno občinstvo uljudno vabim, si mojo zalogo o priliki ogledati, brez da bi bil kdo primoran kaj kupiti. (1-4)

Slavnemu občinstvu naznanjam, da bodem s 15. majem opustil prodajalno.

Stanovanje se bode še tudi nadalje nahajalo v hiši g. Štefanoviča. Priporočujem se v nadaljno naklonjenost. (146)

Josef Otto v Novem mestu,

bivši ravnatelj tovarne za ure v Parizu.

Podpisani naznanja, da ima dobro, po najnovejšem sistemu urejeno delavnico, v kateri se po nizki ceni

vsakovrstni slamniki

izpirajo, se različno barvajo, likajo in tudi popolno moderno prenavljajo.

Ob enem priporočuje svojo bogato zalogo raznovrstnih klobukov, slamnikov in kolegarskih čepic ter vsprejema v prav solidno in točno izdelovanje vsa v to stroko spadajoča popravila.

S spoštovanjem

Davorin Frančič

(132-2)

v Novem mestu.

V Sv. Križu pri Kostanjevici se oddajo v najem

prostori starega šolskega poslopja.

Več se zve pri županstvu v Sv. Križu. (143-1)

Hiša na prodaj v Regerči vasi št. 35 pri Šmihelu, pred 5 leti zidana, z vsemi zraven spadajočimi gospodarskimi poslopji, za 4 mernike posetje zemljišča. Več pove ravno tam Alojziji Mali. (140-1)

V prijetnem trgu, ob Savi, postaje južne železnice se prostovoljno proda jednonadstropna in za vsako

trgovino ali obrt primerna hiša

z vhodom na dvorišče, z gospodarskim poslopjem in drugimi prostori. K hiši spadajo tudi sadni vrtovi, njive ob cesti in travniki, vse v lepi legi.

Kupna cena znaša 14.000 kron in zadostuje predplačilo 6.000 kron; ostalek se zavaruje proti obrestim in plača po dogovoru. — Natančna pojasnila daje Franc Penca posestnik v Mokronogu. (139-1)

K posestvu Ruprčvrh spadajoči

travniki

kakor tudi s travo za krmljenje zasejana

polja

se dajo v najem za eno ali več let. — Pojasnila daje oskrbništvo Ruprčvrha pri Novem mestu. (144)

P. n.

(116-3)

Slavnemu občinstvu in gostilničarjem uljudno naznanjam, da sem iz svoje že dobro znane zaloge pive v sodčkih letos začel prodajati tudi

pivo v steklenicah po pol litra.

En zaboj s 25 steklenicami velja samo 4 krone.

Z odličnim spoštovanjem

Anton Jakaz, založnik Steinfeldske pive bratov Reininghaus v Gradcu.

NOVO MESTO, 14. aprila 1901.

Najbolj izvrstne, priznane najboljše

jeklene pluge z 1, 2, 3 in 4 lemeži,
travniške in za mah, klepne in
brane, dijagonalne,
valjarje za polje iz jeklene ploščevine, gladke
in robate,

sejalne stroje „Agricola“,
stroje za košnjo trave, detelje in žita,
grablje za seno in žito,
priprava za obračanje sena,
patentovane sušilnice za sadje in sočivje,
stiskalnice za vino in mošt
in sploh za vse namene,

mline za grozdje in sadje, stroje za robljanje,
samodelujoče

patentovane brizgalnice za trsje,
zelenjad in pokončavanje uši

„Syphonia“,
premične štedilne peči, (74—3)

priprave za parjenje živinske krme,

izdeluje in razpošilja po najnovejši sestavi

Ph. Mayfarth & drug.

c. kr. edino priv. tovarna kmet. strojev, livarna in fužina na par

DUNAJ, II, Taborstrasse št. 71.

750 delavcev.

Ustanovljeno l. 1871.

odlikovan z nad 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami na vseh večjih razstavah.
Obširni ceniki in mnogoštevilna priznalna pisma zastonj. — Zastopniki in prekupci se iščejo.

V hiši Krausove gospe št. 204 je v pritličju

meblirana soba

za samca oddati, ali pa

soba s kabinetom in kuhinjo

za dve osebe brez otrok se takoj odda. (103—3)

ALOJZIJ RAJEC

urar v Rudolfovem (236—2)

kupuje staro zlatnino

in srebrnino po najvišji ceni.

Kočija in koleselj (124—2)

v dobrem stanu sta ceno na prodaj
pri Ljudevit Ferlič-u v Novem mestu.

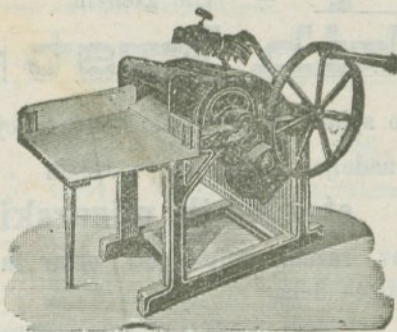
Vsakovrstna

zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in ru-
deče detelje; velikanske rumene, bele in
rudeče pese; repno sem; raznih trav in
vseh vrst salat se dobivajo po nizkih ce-
nah pri

Josipu Kordinu v Ljubljani,
pred Škofijo št. 4. (48—7)

mlatilnice,

z obročasto
pripravo za
mazanje,
ročne, na ge-
pel in na par,
vsakovrstne
gepelne
za vprego
1 do 6 živalij,
najnovejše

žitočistilnice,
trijerje, robljače za koruzo,
stroje za napravo krme-rezanice,
stroje za mečkanje žita in rezanje repe,
stiskalnice za seno in slamo,
ročne, premične in nepremične,
kakor sploh vse poljedelske stroje

Hiša na prodaj

v Rudolfovem poleg stare vojašnice ali na novo
zgrajene justične palače, katera obstoji iz 4 sob,
2 vrtov, kuhinje in 2 kleti, svinjaka in drvarnice, do
iste vodijo 4 ulice in je jako pripravna za krčmarski
obrt, kateri se je že veliko let v tej hiši nahajal.

Natančna pojasnila se dobe pri lastniku gosp.
Karl Duller-ju, v Leobnu (Ljubno) Josef. Gor. Staj.

Vsaka
gospodinja
in mati

se mora blagrovati,
katera rabi z ozirom
na zdravje, varčnost
in dobri okus Kath-
reiner Kneippovo—
sladno kavo (pristno
samo v znanih izvir-
nih zavitkih). —

Podpisani sl. občinstvu najvljudneje naznanjam, da bom imel od sedaj naprej vedno v zalogi večje število gotovih **mrliških krst** raznih velikosti, po nizkih cenah.

S tem bode vstreženo splošni želji, da se mrlič takoj lahko vloži v spodnji del krste.

Priporočam se nadalje za izgotovitev raznih

stavbenih mizararskih del,

pohištvenih predmetov, raznih stolov, miz, omar in vsa druga k mizararski stroki spadajoča dela.

Delo, katero se pri meni izgotovi s pomočjo strojev, je snažno in solidno izdelano, vsled tega tudi cenejše, nego ročno delo.

O tem se lahko vsak prepriča na dosedanjih mojih izdelkih.

Z odličnim spoštovanjem

(133-2)

Matko Malovič,

prvo dolensko stavbeno in pohištveno mizarstvo z motorjem in stroji V RUDOLFOVEM.

Ravno tam je na prodaj tudi par že rabljenih

bicikljev,

ki sta še v dobrem stanu, po jako nizki ceni!

Lepa domačija na Spodnjem Stajerskem se iz proste roke zaradi družinskih razmer proda za 1600 gld., kateri znesek je takoj plačati. — Resni kupci naj se oglase do 15. majnika t. l. Natančneje pove iz prijaznosti upravnništvo tega lista. (109-3)

Jože Rozman, Sv. Štefan št. 4, pošta Trebnje, ima na prodaj

150 čebelnih panjev,

komad od 10 do 30 krajcarjev. (134-2)

Prodajalna na Glavnem trgu Novega mesta je takoj oddati.

Oglasiti se je pri lastnici pl. Fichtenau.

Istrska klet

Novo mesto glavni trg št. 96.

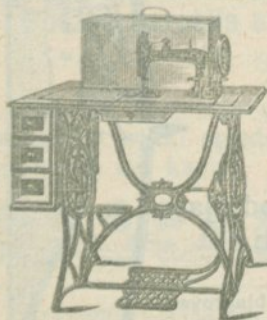
Ker moram vsled ogromnega vinogradniškega dela v svojo domovino v Istro, obvestim čast. moje odjemalce, da sprejema naročila v isti hiši gospod Jos. Medved, kateri razpolaga nad

250 veder pristnega vina.

Odličnim spoštovanjem

(114-3)

Antonio Comin.

Šivalni stroji

raznih vrst
po najnižji ceni in
ugodnimi plačilnimi
pogoji.

Velika izbora vsakovrstnega oblačilnega blaga po najnižji ceni!

pri Jos. Ogoreutz-u v Rudolfovem.

(88-4)

Janez Jax-a

najstarejša
in največja
tovarniška zaloga

šivalnih strojev

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 13.

Zastopnik za Dolenjsko:

Friderik Skušek,

trgovec v Metliki. (210-42)

Računski sklep za peto upravno leto 1900.

Ljudska posojilnica,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani.

Prejemki.

Denarni promet za leto 1900.

Izdatki.

		K	h			K	h
Račun glavnih deležev: Vplačila		600	—	Račun glavnih deležev: Vrnjeni deleži		400	—
" opravičnih deležev: Vplačila		800	—	" opravičnih deležev: Vrnjeni deleži		44	—
" hranilnih vlog: Vloge		3,274.519	92	" hranilnih vlog: Vzdignene hranilne vloge		2,765.002	77
" tekoči A: Vloge in vzdig. naložen denar		6,150.028	49	" tekoči A: Vzdignene vloge in naložen de-			
" tekoči B: Vloge		929.130	22	" nar pri raznih zavodih		6,664.810	04
" posojil: Vrnena posojila		394.258	85	" tekoči B: Vzdignene vloge		120.828	46
" tekočih posojil: Vrnena posojila		309.133	55	" posojil: Izplačana posojila		1,085.699	08
" efektov: Prodani efekti		202.781	—	" tekočih posojil: Izplač pos. v tek. računu		724.814	98
" menic: Plačila		493.597	69	" efektov: Nakupljeni efekti		5.000	—
" nepremičnin: Sprejemki		43.037	53	" menic: Eskomptovane menice		573.125	49
" pro diversi: Razni sprejemki		9.269	14	" nepremič: Plačila in investacijski stroški		49.635	97
" Pristopnine: Vplačila		200	—	" pro diversi: Razna izplačila		20.165	62
" posojilnih obresti: Plačila		130.041	12	" pristopnine: Vrnena pristopnina		1	—
" obresti tekočih posojil: Plačila		83.149	97	" obresti hranilnih vlog: Izplačane obresti		42.012	43
" tek. obr. A: Prejete obr. od nalož. denarja		37.759	31	" posojilnih obr.: Vrnene obresti		725	60
" efektivnih obresti: Prejete obresti		17.437	25	" obresti tekočih posojil: Vrnene obresti		1.879	80
" zamudnih obresti: Prejete zamudne obr.		1.337	91	" tekočih obresti A: Izplačane obresti		3	14
" meničnih obresti: Prejete obresti		9.571	—	" meničnih obresti: Povrnene obresti		550	60
" dividend: Povrnena dividenda		2	50	" inventarja: Nakup inventarja		256	20
" upravnega prispevka: Prejemki		6.378	76	" davkov in pristojb: Plač. davki in pristojb.		3.590	31
Gotovina v blagajni začetkom leta 1900		27.109	92	" dividend: Izplačana dividenda		220	—
				" upravnih stroškov: Izdatki		28.495	06
				Gotovina v blagajni koncem leta 1900		37.883	28
		12,125.142	83			12,125.143	83

Denarni promet: Sprejemki . . . . . K 12,098.084-21

Izdatki . . . . . " 12,087.260-55

K 24,185.294-76

Debet.

Račun zgube in dobička.

Kredit.

		K	h			K	h
Račun tekočih obresti A: izplač. K 3-14				Račun posojilnih obresti		138.578	96
kapitalizovanih . . . . . K 1.077-25		1.080	39	" obresti tekočih posojil		80.452	06
" obresti hran. vlog: izplač. K 42.012-43				" tekočih obresti: prejetih . K 37.759-31			
kapitalizovanih . . . . . K 196.308-08		238.820	51	kapitalizovanih . . . . . K 16.651-98		54.411	29
" tekočih obresti B: Kapitalizovanih		5.181	25	" meničnih obresti		8.234	24
" efektov: Kurzna razlika		3.016	30	" efektivnih obresti		11.296	23
" inventarja. 10% odpisa		676	42	" zamudnih obresti		1.337	91
" davkov in pristojbin		3.590	31	" upravnega prispevka		6.378	76
" upravnih stroškov		28.495	06	" pristopnine		199	—
" bilance: Čisti dobiček		20.555	12	" nepremičnin		26	91
		300.915	36			300.915	36

Debet.

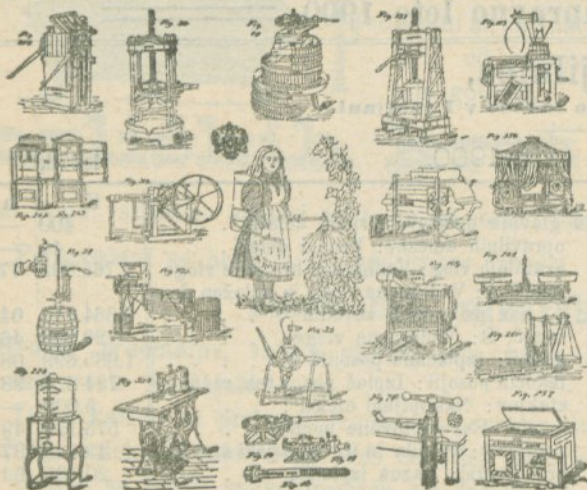
Račun bilance z dně 31. decembra 1900.

Kredit.

		K	h			K	h
Račun posojila na vknjižbo		1,920.020	19	Račun glavnih deležev		4.200	—
na poroštvo in zastavo		805.014	03	" opravičnih deležev		4.396	—
" tekočih posojil				" hranilnih vlog: stanje . K 5.152.060-95			
" tekoči A: nal. denar, stanje		1,090.935	86	kapital. obr. " 196.308-08		5,348.369	03
kapitalizovane obresti		16.651	98	" tekoči A: stanje K 3.288-57			
" menic				kapitaliz. obr. " 1.077-25		4.365	82
" efektov				tek. B: stanje K 808.301-76			
" nepremičnin				kapitaliz. obr. " 5.181-25		813.483	01
" pro diversi				" posojil obr.: predplač obr. od posojil na vknjižbo		7.298	58
" inventarja				predpl. obr. od posojil proti poroštvo in zastavo		4.112	76
" posojilnih obr.: zaost. obr. od posojil na vknjižbo		18.358	08	" obresti tekočih posojil			
zaost. obr. od posojil proti poroštvo in zastavo		4.948	98	" meničnih obresti		1.406	08
" obresti tekočih posojil				" dividend		42	50
" efektivnih obresti				" rezervnega zaklada		3.502	00 1/2
" blagajne				" razpoložnega zaklada		13.720	10 1/4
				" posebne rezerve za zgube zgube in dobička		13.664	04 1/4
		6,241.616	72			20.555	12
						6,241.616	72

V Ljubljani, dne 29. aprila 1901.

Za načelstvo: Dr. Ivan Šušteršič l. r., načelnik. Josip Šiška l. r. Anton Belec l. r. Josip Jarc l. r. Frančišek Leskovic l. r. Dr. Andrej Karlin l. r. Karol Kauschegg l. r. Matija Kolar l. r. Ivan Kragar l. r. Dr. Viljem Schweitzer l. r. Gregor Šlibar l. r. Dr. Aleš Ušenčnik l. r. — Za nadzorstvo: Alfonz Levičnik l. r. Dr. Josip Debevec l. r. Ivan Dogan l. r. Karol Pollak l. r. Alojzij Stroj l. r. — Letna poročila se dobé, dokler jih je še kaj v zalogi, v posojilničnih prostorih na Kongr. trgu št. 2 brezplačno.

IVAN SCHINDLER,

DUNAJ, III. Erdbergstrasse šte. 12

razpošilja gratis in franko kataloge v slovenskem jeziku z več kakor 400 slikami o vseh vrstah aparatov za stroje, potrebnih predmetih za kmetijstvo, vinarstvo, za obrtne in gospodarske namene.

Cene nižje kakor drugod.

● Za reelno postrežbo se garantira. ●

Ugodni plačilni pogoji. Solidne zastopnike se išče,

(127-2) **IVAN SCHINDLER,**

ces. kralj. priv. lastnik.

DUNAJ, III. Erdbergstr. št. 12.

Laško repo ali topinamburo

za seme in krmljenje prašičev oddaja mernik, po 70 h,
kakor tudi krompir mernik 1 K 30 h,

prodaja (129-2)

oskrbništvo Ruprčvrha, pošta Novo mesto.

Prodajalna na glaynem trgu št. 92 na voglu

križatijske ulice je oddati

za 16 kron na mesec.

(105-4) Več se izve v isti hiši I. nadstropje.

Gorki vrelci 33° do 38° C

Topla kopelj Toplice na Kranjskem.

Sezona od 1. maja do konca oktobra.

Zdravljenje s kopanjem in pitjem. Zelo uspešno proti protinu, trganju, ischias, neuralgiji, kožnim in ženskim boleznim. — Veliki baseni za kopelj, posebne in blatne kopelji. — Udobno spravljene sobe za tujce, sobe za igre in družbo.

Zdravo podnebje, v okolici veliko gozdov.

Novo jako elegantno zdraviliško poslopje.

Sobe po 1 K in višje.

Dobra cena restavracija

Cene v knežji kopeli 70 v,
v karlovi kopeli 30 v.

Za one goste, ki stanujejo v zdraviliškem posloplju, se zniža cena za knežjo kopelj na 60 v.

Za aktivne ognjegasce in železniške uslužbence so cene za kopelji znižane

za 50%.

Pojasnila in prospekte daje brezplačno vodstvo kopaljšča.

(130-2)

Žvepljalnik proti grozdní plesnobi, je izmed ročnimi žvepljalniki priznано najboljši za male in sredno velike vinogradnike „Hudaklinov meh“ imenovan, dobiti je pri F. Seidelnu v Novem mestu ali pri izumitelju Jos. Hudaklinu v Št. Jerneju, Dolenjsko. Komad 4 K 50 v, pri večjim naročilu popust. (97 4)

(110-3)

Naznanilo.

Znana Škrabčeva gostilna na Dvoru poleg Žužembrega, katera je vsled dolgotrajne bolezni in smrti gospodinje prenehala, je zopet odprta.

Prodajalnica v Semiču

z eno sobo, kuhinjo, dvema kleti in vrtom se prodaja. Hiša je pri farni cerkvi, zraven šole, na prav lepem prostoru. — Več pove lastnik Anton Hönigsmann v Semiču št. 31. (104-3)

C. k. priv. Portl.- in Rom.-cement tovarna Alois Praschniker v Kamniku

na Kranjskem, osnovana 1854,

priporoča k stavbni sezoni svoj večkrat premiran, kakor stavbam v vodi in na zraku,

najboljši izdelek

v Portland- in Roman-cementu;

nadalje lepe trajajoče Mozaik plošče, brušene in polirane, plošče iz Portland cementa črne, rdeče, bele i. t. d. za polaganje tlaka pri cerkvah, koridorih, trotoarjih, hlevih i. t. d.

po najnižji ceni. (96-4)